

LISI 'O E NGAHI ME'A KE FAKAPAPAU'I:

- Talatalanoa mo ho malí, fānau lalahí, fāmílí, kau taki lotú pea pehee ki he kau toketaa fekau'aki mo e me'a 'oku mahu'inga kia koé
- Kole ki ha taha falala'anga 'oku ke falala ki ai ke hoko ko ho fakafonganga tokangaekina e mo'uí. Talatalanoa mo e tokotaha ko 'eni fekau'aki mo ho'ō ngaahi fiema'ú. Fili hao fakafonganga tauhi talifaki ki he tokangaekina e mo'uí, na'a 'ikai lava ke tokoni atu kiate koe 'a ho fakafongá.
- Fakafonu e foomu ko 'ená, 'o kapau te ke fiema'u, fekau'aki mo e Tu'utu'uni Makehé. Tānaki atu ha ngaahi peesi kapau 'e fiema'u ke fakahaa'i ai ho lotó.
- 'Ai ha toko ua fe'unga pē tokotaha falala'anga he fonuá ke ne fakapapau'i ho'ō fakamo'oni hingóá.
- Tala ki ho fāmílí, ngaahi kaungāme'aa, kau toketaa, 'oku 'i ai ho'ō Tu'utu'uni Makehe 'oku ke faka'amu ke nau fai pau ki ai. Fakahoko ma'u pē kiate kinautolu ha feliiuaki ho lotó.
- Tufaki ha tatau ho'ō Tu'utu'uni Makehé ki ho fakafonganga tokangaekina e mo'uí, ngaahi 'api tauhi mahakí, fāmílí, ngaahi kaungāme'a ofí, kau taki lotú pea mo ha taha pē 'oku kaunga ki ho tauhi.
- Fakahū ho'ō ngaahi tataú 'i ho'ō ngaahi faile fakafaito'ó.
- Tuku ha tatau 'i ha feitu'u ho falé 'e 'ilongofua. ('Oua 'e tauhi 'i ha Puha Tauhi Malu) 'E lava ke hili pē fakapipiki ha ki'i nouti he 'aisi 'o fakamatala ai 'a e feitu'u 'oku tauhi ai ho'ō 'ū tohi mahu'ingá, ke 'ilo ngofua he taimi 'oku fiema'u ai.
- 'E lava ke ke tohi'i e lea ko e "Tu'utu'uni Makehe" 'i ho'ō tohi laiseni faka'ulí, pē kaati fakafonuá ke fakamahino kuo ke fakafonu e foomu Tu'utu'uni Makehé pea 'oku ke fiema'u ke muimui ki ai Ko e ngaahi feitu'u 'oku ma'u ai e tohi laiseni faka'ulí 'i Hauai'i, 'oku 'ikai ke nau tauhi 'e kinautolu e Tu'utu'uni Makehé
- Toutou fakapapau'i ma'u pē ho'ō ngaahi Tu'utu'uni Makehé . Kā kuo ke fai ha liliu pea ke tala ki he kakaí, hiki ha tohi fo'ou pea fetongi e tohi motu'a.
- 'Ai ke ke 'ilo pē ko e hā 'a e POLST: 'Oku fiema'u ha'ō POLST ('Ota pē Fekau Fekau'aki mo e me'a ke fai 'i ha Feinga Mo'uí) ke tānaki ki he Tu'utu'uni Makehé? Talanoa mo ho'ō toketaa pē neesi lēsisitā (APRN) fekau'aki mo e POLST pea ke 'a'ahi ki he uepisaiti www.kokuamau.org/polst ki ha fakaikiiki ma'au mo ho 'api mahakí pea mo ma'u ai e foomu POLST.

Ko e ki'i tohi ko 'eni 'oku ne 'oatu pē fakamatala fakalūkufua pea 'oku 'ikai ko ha fale'i ia kuo fakalao'i pea hei'ilo pē 'e tokoni hangatonu ia ki ho faingata'a'ia.

Ko e fá'u 'e Kōkua Mau pea mo e 'Ōfisi Pule ki he Kau Hoholo Vaivaí, Vahefonua Hauai'i. Ko e lisi 'oe ngaahi me'a ke fakapapau'i na'e 'uluaki fokotu'utu'u ia 'e he Polokalama Lao ki he kau Toulekeleka 'a e UH. *Fakalelei'i: Tīsema 2015*

Tongan

KO HO'Ō TU'UTU'UNI MAKEHE FEKAU'AKI MO HO TOKANGAEKINA HE KAHA'Ū

Ko ho'ō me'a'ofa ia ki ho ngaahi 'ofa'angá, kinautolu he fāmílí mo e ngaahi kaungāme'aa, ke 'oua te nau tāla'a 'i he founa hono tokangaekina koé, 'o kapau kuo 'ikai te ke to e lava 'o lea.

 Kōkua Mau
"Hokohoko Tauhi"
A Movement to Improve Care

Executive Office on Aging
Department of Health

KO E HĀ KA U KA FIEMA'U AI HA TU'UTU'UNI TOKANGAEKINA MO'UI MAKEHE?

Kuo hanga e he tekinolosia fakafaito'ó 'o faka'ataa kiate kitautolu 'a e ngaahi faingamālie lahi fekau'aki mo hono fakalōloa 'o e mo'uí. 'Oku mahu'inga leva kiate koe ke ke talatalanoa ki he ngaahi tauhi 'oku ke fiema'ú, kimu'a 'i ha hoko ha mahaki'ia lahiange pē fakatu'utamaki kiate koe. 'Oku fiema'u kinautolu laka hake he ta'u 18 ke 'i ai ha'ana me'a pehe.

Ko e taimi eni ke ke talatalanoa ai felāve'i mo e ngaahi me'a mahu'inga ni, lolotonga ho'o kei malava ke fakakaukau'i koe, pea faingamāie ho taimi ke ke talanoa ki ai mo e ni'ihi kehe.

Kapau 'oku 'ikai ha'o Tu'utu'uni Tokangaekina Mo'ui Makehe ('iloa pē ko e Tu'utu'uni Makehe pē 'Advance Directive'), pea 'o ka ta'e loto ha taha fekau'aki, he'ikai lava 'e ho'o toketaa 'au ke fai ho lotó he faka'osi'osi ho'o mo'uí.

'Oku fetongi 'e he Tu'utu'uni Makehé 'a e tohi tuku kimu'á, pea 'oku lahi ange heni 'a e me'a te ke ala filí. To e vakai'i ho'o ngaahi foomú pea fakapapau'i 'oku 'asi lelei he Tu'utu'uni Makehé ho'o ngaahi fiema'ú.

KO E HĀ E ME'A TE U HIKI HE TU'UTU'UNI MAKEHÉ?

KO E TOKOTAHA PĒ FAKAFOFONGA 'OKU KE FIEMA'U KE FAITU'UTU'UNI MA'AU 'OKA KUO 'IKAI KE KE KEI MALAVA.

'Oku totonu ke ke fili ha tokotaha 'oku ke falala aí ke hoko ko ho fakafofonga pea ke hoko ko e talifaki. 'Oku 'ikai pau ia ko ha loea. Tukukehe kapau te ke 'ai ha fakangatangata ki hono mafai, 'oku 'i ai 'ene totonu 'ana ke tali pē fakafisinga'i ha fa'ahinga faito'o pē sivi, fakanofu pē fili ha'o toketaa, pea 'ataa ke sio ho ngaahi lekooti fakafaito'ó.

KO E FA'AHINGA FAITO'O 'OKU KE LOTO PĒ TA'ELOTO KI AI.

Te ke lava 'o fakahā pē 'oku ke fiema'u ke fakatolonga ho'o mo'uí 'aki e mīsini mānavá, pē fafanga tiupi koe, neongo 'oku 'ikai ha to e 'amanaki te ke to e sai.

KO HO'O NGA AHI FIEMA'U FEKAU'AKI MO HA TOKONI FAKANONGA.

'E lava ke ke fakamahino pē te ke fiema'u ha faito'o ke ta'ofi e langá pē fili ha feitu'u 'oku ke fie faka'osi'osi ai ho'o mo'uí. 'E lava foki ke ke fakamahino ai ho'o fiema'u fakalaumālie, faka'efiká mo fakalotú.

'E ANGA FĒFĒ KE U FAKAPAPAU'I 'E FAKAHOKO 'E KU TU'UTU'UNI MAKEHE?

Tufa e ngaahi tataú ki ho fakafofongá, ngaahi 'ofa'angá, fāmilí, mo e ni'ihi kehe te nau kau atu ho tauhi. Talatalanoa ki ai mo ho'o kau toketaa pea kole kiate kinautolu kotoa ke fakahū ho'o Tu'utu'uni Makehé 'i ho'o lekooti fakafaito'ó. Ko e tohi ko 'eni, fakataha mo e ngaahi naunau kehe 'i he ngaahi lea kehekehe, hangee ko e Fakamatata Fakaikiiki pē POLST, 'oku ma'u ia mei ho 'api mahaki, toketaa, pē kautaha malu'i mo'uí, pē mei he uepisaiti 'a e Kōkua Mau 'i he www.kokuamau.org/languages.

FAKAHINOHI NO FEKAU'AKI MO E TU'UTU'UNI MAKEHÉ.

(fakatatau ki he Lao Tu'utu'uni Mo'ui Lelei Fakalūkufua pē Uniform Health Care Decisions Act 'o e 1999)

Fakakakato e Konga pē Part 1 mo e 2 he foomu 'oku 'oatú. 'E lava pē ke to e tēnaki mai ha ngaahi peesi pē fai ha'o liliu kapau 'oku ke fiema'u. 'Oku 'ikai fiema'u ha loea ia ke fakafonu e foomu ko eni. Kapau 'oku ke fiema'u ha tokoni pea ke fetu'utaki ki he ngaahi fika telefoni 'oku 'asi atu he ki'i tohi ni. Fakakakato e fakapapau'i e lisi ko ena he tu'a peesi.

KONGA 1 - MAFAI 'O E LOEÁ KI HE MO'UI LELEÍ, KO HO FAKAFOFONGA LAÓ

Fili ha tokotaha pē ni'ihi ke hoko ko ho fakafofonga ke faitu'utu'uni ki ho'o mo'uí kapau kuo 'ikai te ke to e lava. 'E ngofua ke ke fili pē ho malí, tama kuo lahi fe'unga, kaume'a, pē ha taha falala'anga pē. He'ikai ngofua ke ke fili ha tokotaha 'oku 'a'ana pē ngāue ha 'api tauhi mahaki 'oku ke tokoto ai, tukukehe kapau ko ho kāinga.

KONGA 2 - TU'UTU'UNI FAKATAAUTAHA

Fakahoko ki ho'o toketaa pea mo e ni'ihi kehe fekau'aki mo ha tūkunga ho'o mo'uí. 'E 'i ai 'a e ngaahi me'a ke ke fili mei ai. Faka'longa'i pē ha taha e ngaahi puha 'oku 'oatú pea kolosi kátoa e ngaahi puha 'oku 'ikai fiema'ú. 'E lava pē ke ke to e tēnaki atu ho'o ngaahi fiema'ú mo ho'o ngaahi faka'amu fekau'aki mo ho tauhi.

Kole ki ha tokoua ke na fakapapau'i, fakamo'oni mo faka'aho e foomú.

Kuo pau ke ke maheni lelei mo e ongo tokoua ko eni. He'ikai ngofua ke 'ō naua ha 'api mahaki, kau he ngāue tauhi, pē kuo fili ko ho fakafofonga. He'ikai ngofua hao kāinga, pē ha taha te ne ma'u mei a koe ha me'a hili ha'o mālōlō pē mate.

Tokotaha faka'apa'apa'i he fonuá

Kapau 'oku 'ikai ma'u ha'o toko ua ke na fakamo'oni ma'au, kuo pau ke fakamo'oni ha tokotaha 'oku faka'apa'apa'i he fonuá.

'Oku 'i ai ho'o totonu ke fakata'e'aonga'i pē liliu ho'o Tu'utu'uni Makehé 'i ha taimi pē 'i ha founa pē, ngutu pe tohi. Fakapapau'i 'oku ke tala ki ho fakafofongá pē toketaa.

KO HAI 'E ALA TOKONI KI HONO FAKAFONU 'E KU TU'UTU'UNI MAKEHE?

Talanoa ki ho 'api tauhi mahaki pea mo ho fakafofonga palani mo'ui lelei
Laine Telefoni Makehe ki he Tokoni Fakalaó: 1-888-536-0011 (O'ahu: 536-0011)

Kaua'i: Polokalama Lao 'a e Kau Matu'otu'á 808-246-8868

Mau, Moloka'i, Lana'i: Sosaieti Tokoni Fakalaó 808-242-0724

O'ahu: Polokalama Tokoni Ki he Kau Toulekeleka 'a UH 808-956-6544,
www.hawaii.edu/uhelp

Hauai'i: Sosaieti Tokoni Fakalaó, Hilo: 808-934-0678 - Kona: 329-8331

Fekau'aki mo ha to e fakaikiiki fetu'utaki ki he :

Kōkua Mau, A Movement to Improve Care

• Fekau'aki mo e Tu'utu'uni Makehé (ko e pdf 'oku te lava pē 'o tohi ai) kātaki

'o vakai ki he uepisaiti:

www.kokuamau.org/resources/advance-directives

• 'Oku lava 'e he Kautaha 'a e Kau Lea 'a e Kōkua Mau, 'o 'omi ha kau lea he kaveinga ko e Palani Ngāue 'o e Tauhi Makehé (Advance Directives and POLST).

www.kokuamau.org • info@kokuamau.org • (808) 585-9977

Kōkua Mau • P.O. Box 62155 • Honolulu HI 96839